

Lieta C-480/21

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2021. gada 3. augusts

Iesniedzējtiesa:

Supreme Court (Īrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 30. jūlijs

Apelācijas sūdzības iesniedzēji:

W O

J L

Atbildētājs:

The Minister for Justice and Equality

C-480/21 – 1

SUPREME COURT [AUGSTĀKĀ TIESA]

[..]

**PAR LĪGUMA PAR EIROPAS SAVIENĪBAS DARBĪBU 267. PANTU
UN PAR LŪGUMU EIROPAS SAVIENĪBAS TIESAI**

SNIEGT PREJUDICIĀLU NOLĒMUMU

[..] [*omissis*: augstākās tiesas sastāvs]

[..]

**PAR *EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003* [2003. GADA LIKUMU
PAR EIROPAS APCIETINĀŠANAS ORDERI] (AR GROZĪJUMIEM)**

UN PAR *W O* [..]

STARP

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY,

APELĀCIJAS SŪDZĪBAS IESNIEDZĒJU,

UN

W O

ATBILDĒTĀJU,

UN

[..]

**PAR *EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003* [2003. GADA LIKUMU
PAR EIROPAS APCIETINĀŠANAS ORDERI] (AR GROZĪJUMIEM)**

UN PAR *J L* [..]

STARP

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY,

APELĀCIJAS SŪDZĪBAS IESNIEDZĒJU,

UN

J L

ATBILDĒTĀJU,

RĪKOJUMS, KAS DATĒTS AR 2021. GADA 30. JŪLIJU,

**PAR LŪGUMU EIROPAS SAVIENĪBAS TIESAI
SNIEGT PREJUDICIĀLU NOLĒMUMU
SASKAŅĀ AR LĪGUMA 267. PANTU**

[..] [*omissis*: procesuālais pamatojums]

Tā kā spriedumu šajā jautājumā bija paredzēts pasludināt 2021. gada 23. jūlijā un tas tika pasludināts minētajā datumā attiecīgo pušu advokātu klātbūtnē, un pusēm bija dota iespēja izteikt savus apsvērumus par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu projektu;

tā kā šķiet, ka faktisko apstākļu un līdzšinējās tiesvedības izklāsts ir iekļauts lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas ir pievienots šā rīkojuma pielikumā;

tā kā Tiesai arī šķiet, ka, nosakot problēmjasautājumus, kas rodas starp pusēm saistībā ar šo pieteikumu, rodas jautājumi par dažu Eiropas Savienības tiesību noteikumu pareizu interpretāciju, proti, jautājumi, kuri rodas saistībā ar Padomes Pamatlēmumu 2002/584/TI, kurā grozījumi ir izdarīti saskaņā ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI, un atbilstošo pārbaudi, kura jāpiemēro, ja tiek iesniegts iebildums saskaņā ar 2003. gada Likuma par Eiropas apcietināšanas orderi 37. punktu, kas paredz, ka, izdodot rīkojumu par atbildētāja, uz kuru attiecas EAO, nodošanu, varētu potenciāli tikt pārkāptas viņa tiesības saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,

TIESA NOLĒMA saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu atbilstoši minētajam rīkojumam uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus jautājumus.

1) Vai ir lietderīgi piemērot pārbaudi, kas izklāstīta spriedumos lietā *LM* un apstiprināta lietās *L* un *P*, ja pastāv fakts risks, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji tiks tiesāti tiesās, kuras nav tiesību aktos noteiktas tiesas?

2) Vai ir lietderīgi piemērot pārbaudi, kas izklāstīta spriedumos lietā *LM* un apstiprināta lietās *L* un *P*, ja persona, kas vēlas apstrīdēt pieprasījumu saskaņā ar EAO, nevar veikt šādu pārbaudi, jo tajā brīdī nav iespējams noteikt to tiesu sastāvu, kurās persona tiks tiesāta, pamatojoties uz to, kādā veidā lietas tiek sadalītas pēc nejaušības principa?

3) Vai apstākļi, kad nav efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekļu, lai apstrīdētu Polijas tiesnešu iecelšanas likumību, gadījumos, kad ir skaidrs, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji tajā brīdī nevar noteikt, vai tiesas, kurās tie tiks tiesāti, sastāvēs no nelikumīgi ieceltiem tiesnešiem, nozīmē to, ka ir pārkāpts tiesību uz taisnīgu tiesu būtība, kas izpildes valstij liek atteikt apelācijas sūdzības iesniedzēju nodošanu?

UN TIEK IZDOTS RĪKOJUMS, kas paredz, ka atbildētāji paliek atbrīvoti pret drošības naudu [...] un ka turpmākā šo apelācijas sūdzību izskatīšana tiek atlikta līdz brīdim, kad Tiesa būs sniegusi savu prejudiciālo nolēmumu par minētajiem jautājumiem vai līdz tam laikam, kad tiks izdots cits rīkojums

[..]. [*omissis*: izmaksu segšana valsts tiesvedībā]

[..]

Noformēts 2021. gada 30. jūlijā

AN CHÚIRT UACHTARACH

AUGSTĀKĀ TIESA

[..] [*omissis*: augstākās tiesas sastāvs]

starp

W O

apelācijas sūdzības iesniedzējs

UN

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

atbildētājs

[..]

starp

J L

apelācijas sūdzības iesniedzējs

UN

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

atbildētājs

2021. gada 30. jūlija rīkojums par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu

Ievads

1. *Supreme Court* [Augstākā tiesa] ir nolēmusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu lūgt Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu par jautājumiem, kuri rodas saistībā ar Padomes Pamatlēmumu 2002/584/TI, kurā grozījumi ir izdarīti saskaņā ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI, un atbilstošo pārbaudi, kura jāpiemēro, ja tiek iesniegts iebildums saskaņā ar 2003. gada Likuma par Eiropas apcietināšanas orderi 37. punktu, kas paredz, ka, izdodot rīkojumu par atbildētāja, uz kuru attiecas EAO, nodošanu, varētu potenciāli tikt pārkāptas viņa tiesības saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju (turpmāk tekstā – “ECTK”) vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (turpmāk tekstā – “Harta”). Lietā *Celmer*, pēc lūguma Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu, tika nolemts, ka dalībvalstu tiesām bija jāveic analīze divos posmos, ja atbildētājs

cenšas pretoties nodošanai, pieņemot, ka pastāv risks, ka viņa tiesības varētu tikt pārkāptas saskaņā ar ES tiesībām: pirmkārt, tiesai būtu jānosaka, vai pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī pastāv vispārējas un sistēmiskas nepilnības, kas izraisa ECTK vai Hartā noteikto tiesību pārkāpumu, un, otrkārt, Tiesai ir jākonstatē faktiskais risks pamatotu iemeslu dēļ, ka tiks pārkāpta pamattiesību būtība (skat. *Minister for Justice and Equality (Tiesu sistēmas nepilnības)*, lieta C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586; turpmāk tekstā – “LM”, kā lietā *Celmer* identificēja Tiesa). Šo pārbaudi Tiesa nesēn apstiprināja apvienotajās lietās C-354/20 PPU un C-412/20 PPU, *L&P*, ECLI:EU:C:2020:1033, turpmāk tekstā – “L un P”).

Lietas apstākļi

2. Uz *O* un *L* attiecas vairāki EAO, kuru mērķis ir panākt to izdošanu Polijas Republikai (turpmāk tekstā – “Polija”). Uz pirmo apelācijas sūdzības iesniedzēju attiecas četri EAO, no kuriem divus ir izdevusi Ļubļinas reģionālā tiesa, bet pārējos divus – attiecīgi *Zdzislaw Lukaszewicz* un *Zamość* rajona tiesa. Ar trim no šiem EAO cenšas panākt lietas nodošanu izskatīšanai tiesā par vairākiem konkrētiem nodarījumiem, un vienā tiek lūgta viņa nodošana, lai viņu varētu apcietināt par notiesājošiem spriedumiem, ko jau ir pasludinājušas Polijas tiesas. Uz otro apelācijas sūdzības iesniedzēju attiecas EAO, ko izdevusi *Rzeszów* reģionālā tiesa, un tas ir saistīts ar pieciem nodarījumiem.

Tiesvedība Īrijā

3. Pret *O* un *L* izdoto orderu izpildes procedūras tika īstenotas, prasītājam/atbildētājam (turpmāk tekstā – “ministrs”) iesniedzot pieteikumu par ordera izpildi. Lietas tika izskatītas kopā *High Court* [Augstajā tiesā]. Abos gadījumos EAO tika apstrīdēti, pamatojoties uz vairākiem iemesliem, un, lai gan par katru no tiem tika pieņemti atsevišķi spriedumi, spriedumi attiecas uz vienu un to pašu pamatjautājumu, un par tiem tika lemts vienādi. *High Court* spriedumi katrā lietā tika pasludināti par labu ministram un tajos tika norīkota *O* un *L* nodošana [...]. Apelācijas sūdzības iesniedzēji lūdza atļauju iesniegt apelācijas sūdzību Tiesā un ar 2021. gada 9. marta lēmumu [...] tā tika piešķirta.

4. Apelācijas sūdzības iesniedzēju pamatarguments ir tāds, ka kopš lēmuma lietā *Celmer* stāvoklis Polijā ir mainījies. *Act on the System of Common Courts* [Likums par vispārējo tiesu sistēmu] (turpmāk tekstā – “jaunie tiesību akti”) tika izdots 2019. gada 20. decembrī, Polijas likumdevējs to pieņēma 2020. gada 23. janvārī, un tas stājās spēkā Polijā 2020. gada 24. februārī, kas apelācijas sūdzības iesniedzēju ieskatā rada iespēju, ka Polijas tiesas, kas izskatītu viņu lietas, varētu nebūt izveidotas likumīgi tādā veidā, kā nesēn to norādījusi Tiesa lietā *A.B. u.c. (Augstākās tiesas tiesnešu iecelšana – prasības)*, C-824/18, ECLI:EU:C:2021:153. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Polijā nav mehānisma, lai apstrīdētu šo nelikumību. Atbildētājs apgalvo, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji faktiski lūdz Tiesu iztikt bez *LM* pārbaudes otrā posma. Atbildētājs apgalvo, ka nav valsts vai starptautiska līmeņa varas, kas liktu domāt,

ka puse var sūdzēties tikai par savu tiesību teorētisku pārkāpumu. Pusei ir jāpierāda zināma saikne starp pārkāpumu, par kuru iesniegta sūdzība, un savu lietu, un bez šādiem pierādījumiem apelācijas iesniedzējiem labvēlīgs iznākums nav iespējams.

Lietas dalībnieku argumentācija

5. Apelācijas sūdzības iesniedzēju galvenais arguments bija tas, ka lēmums lietā *LM*, kurā tika izmantota divu posmu pieeja attiecībā uz to, vai tiesiskais iebildums pret nodošanu būtu jāatzīst, neattiecas uz šīs lietas faktiem, pamatojoties uz to, ka tas skāra tikai tiesu varas neatkarības jautājumus, kas, viņuprāt, ir jāskata atsevišķi no jautājuma par tiesas likumību. Viņi norādīja, ka tad, ja Polijas tiesa nav izveidota likumīgi, personai, kuru tiek prasīts nodot, nebūs efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekļu. Šajā gadījumā bažas nav saistītas ar tiesas neatkarību, bet [ar] likumību. Tādējādi, viņuprāt, tikai tad, ja tiesa ir izveidota likumīgi, rodas jautājums par tiesas neatkarību. Apelācijas sūdzības iesniedzēji norādīja, ka pastāv faktiskais risks, ka jebkura tiesa, kurā tie tiks tiesāti, nebūs izveidota likumīgi, pamatojoties uz jaunajiem tiesību aktiem un citām kopš 2015. gada ieviestajām izmaiņām, pretēji Hartas 47. panta un ECTK 6. un 13. panta prasībām. Tādēļ viņiem nebūs efektīvu tiesību aizsardzības līdzekļu, kā to paredz ECTK un Harta. Apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvoja, ka lēmums lietā *LM* attiecās uz jautājumiem par neatkarību, bet šajā gadījumā runa ir par konkrētām pamattiesībām, proti, tiesībām uz efektīvu tiesisko aizsardzību, kas apelācijas sūdzības iesniedzējiem ir atņemtas nesen Polijā veikto tiesību aktu izmaiņu dēļ. Apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka šī atšķirība ir būtiska, jo tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību ir mazāk subjektīvas nekā jautājums par neatkarību, un tāpēc tas mazāk attiecas uz personas, kuras nodošana tiek pieprasīta, personiskiem aspektiem.

6. Atbildētājs apgalvoja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji cenšas krasi novirzīties no noteiktā principa, ka pusei ir jāpierāda, ka tās īpašie un konkrētie apstākļi rada faktisku risku, ka tiek pārkāptas konvencijā un/vai Hartā noteiktās tiesības. Tas teica, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji nav pamatojuši, kāpēc tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību būtu jāuzskata par atšķirīgām no jebkurām citām konvencijā paredzētajām tiesībām, un ka Tiesas un ECT judikatūrā ir konsekventi ievērota pieeja, ka ir jāpastāv faktiskam riskam, ka tiek pārkāptas pieprasītās personas tiesības saistībā ar tiesībām nepiedzīvot necilvēcīgu un/vai pazemojošu izturēšanos (*Aranyosi* un *Căldăraru*, apvienotās lietas C-404/15 un C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, *Saadi*/Itālija, Prasība Nr. 37201/06 [2009] 49 EHRR. 30), vai ir jābūt faktiskam riskam, ka tiek pārkāpts tiesību uz taisnīgu lietas izskatīšanu tiesā būtība (*LM*; *L* un *P*). Atbildētājs apgalvoja, ka nav pamata pieņēmumam, ka tā pati pārbaude nebūtu jāpiemēro attiecībā uz tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību. Tas atsaucās uz lietu *Minister for Justice / Brennan* [2007] 3 I.R. 732, apgalvojot, ka princips, ka pusei ir jāpierāda saikne starp tiesību pārkāpumu un pašas īpašajiem apstākļiem, ir arī valsts tiesību princips. Jautājumam, par kuru tiek iesniegta sūdzība, ir jāietekmē persona, kuras nodošana

tiek pieprasīta. Turklāt tika norādīts, ka prasīt pusei pierādīt atsevišķu risku, ja tā apgalvo, ka ir pārkāptas tās tiesības nepiedzīvot pazemojošu un necilvēcīgu izturēšanos, bet neprasīt [pierādīt] tādu pašu atsevišķu risku, ja potenciāli tiek pārkāptas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, nebūtu normāli.

7. Atbildētājs norādīja, ka ir citi iemesli, lai piemērotu lietā *LM* izmantoto pieeju: pirmkārt, Pamatlēmumā 2002/584 ir noteikts, ka orderis *ir* jāizpilda, ja vien nav pierādīts, ka pastāv kāds no norādītajiem nodošanas atteikuma iemesliem. Turklāt atbildētājs apgalvoja, ka, ja pietiktu ar to, ka pieprasītāja puse pierāda, ka pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī pastāv vispārējas un sistēmiskas nepilnības, tad pret visiem minētās dalībvalsts izdotajiem EAO varētu iebilst, un pamatlēmumam attiecībā uz šo dalībvalsti nebūtu jēgas. Atbildētājs apgalvoja, ka šāds secinājums būtu problemātisks. Pirmkārt, tika norādīts, ka saskaņā ar LES 7. pantu, ja Eiropadome uzskata, ka izsniegšanas dalībvalsts ir vairākkārt nopietni pārkāpusi LES 2. pantā paredzētos principus, Pamatlēmuma 2002/584 piemērošanu attiecībā uz šo dalībvalsti var apturēt, un saskaņā ar minēto pamatlēmumu var atteikties izpildīt jebkādus orderus, neveicot nekādu konkrētu vērtējumu (skat. lietu *LM*, 72. un 73. punkts). Otrkārt, atbildētājs apgalvoja, ka, atļaujot atteikšanos, pamatojoties uz vispārējām nepilnībām, persona, kas pieprasītājā dalībvalstī cenšas izvairīties no notiesāšanas vai soda, iegūtu faktisku nesodāmību, jo tā veiksmīgi varētu apstrīdēt EAO bez jebkādiem pierādījumiem saistībā ar tās īpašajiem apstākļiem. Atbildētājs norādīja, ka šāda nostāja būtu pretrunā pamatlēmuma mērķim, proti, cīnīties pret tādas pieprasītās personas nesodāmību, kura atrodas teritorijā, kas nav tā, kurā minētā persona ir izdarījusi noziedzīgo nodarījumu (skat. lietu *L* un *P*, 59. un 60. punkts). Atbildētājs uzsvēra, ka Tiesa ir skaidri norādījusi, ka pārbaude, kas jāpiemēro, ja ir radies pamats nodošanas atteikumam, jo pastāv faktiskais risks, ka tiks pārkāptas attiecīgās pamattiesības, ņemot vērā sistēmiskas vai vispārējas nepilnības izsniegšanas dalībvalstī, izpildes tiesu iestādei jo īpaši un precīzi jānosaka, vai ir būtiski iemesli uzskatīt, ka pati pieprasītā persona uzņemsies šādu risku, ja tā tiks nodota šai valstij (skat. lietas *Aranyosi* un *LM*). Tādējādi tiek apgalvots, ka pārbaudes otrā posma atcelšana apdraudētu EAO sistēmas galveno mērķi.

8. Apelācijas sūdzības iesniedzēji norādīja, ka LES 19. panta 1. punktā minētajam “efektīvas tiesiskās aizsardzības” principam ir tāda saistība ar ECTK 6. un 13. pantu un Hartas 47. pantu, ka, lai gan tiesu organizācija ir jautājums, kas ir dalībvalstu kompetencē, dalībvalstīm ir jāievēro ES tiesību akti, tostarp LES 19. panta 1. punkts. Apelācijas sūdzības iesniedzēji šī apgalvojuma pamatošanai atsaucās uz lietu *Eiropas Komisija / Polija (Vispārējās jurisdikcijas tiesu neatkarība)*, C-192/18, ECLI:EU:C:2019:924. Apelācijas sūdzības iesniedzēji arī apgalvoja, ka Tiesa esot atzinusi, ka 47. pantā ir paredzētas tiesības atsaukties uz tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpumu un ka tiesām ir jāspēj pārbaudīt pārkāpumi tiesnešu iecelšanā, un šajā saistībā viņi atsaucas uz lietu *HG & Simpson*, apvienotās lietas C-542/18 RX-II un C-543/18 RX-II, ECLI:EU:C:2020:232. Apelācijas sūdzības iesniedzēji norādīja, ka lēmums lietā *Simpson* paredz dalībvalstu tiesu pilnvaras pārskatīt visus pārkāpumus saistībā ar tiesnešu iecelšanu, lai nodrošinātu atbilstību 47. panta noteikumiem. Apelācijas sūdzības

iesniedzēji arī atsaucās uz lietu *Ástráðsson/Islande*, apgalvojot, ka pat tad, ja tiek nodrošināts pārskatīšanas mehānisms, svarīga ir pārskatīšanas kvalitāte. Minētajā lietā Tiesa konstatēja, ka iecelšanas pārkāpumu pārskatīšana ir nepilnīga, jo tajā nav ņemts vērā jautājums par to, vai tiesa ir *tiesību aktos noteikta tiesa*. Atbildētājs apgalvoja, ka tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību var rasties tikai tad, ja pastāv sākotnēji noteiktas dažas citas tiesības vai tiesības, kuras prasītājs uzskata par pārkāptām vai kuras, iespējams, tiks pārkāptas, ņemot vērā šīs lietas īpatnības, un attiecībā uz kurām tādēļ ir nepieciešama aizsardzība. ECT vairākkārt ir apliecinājusi, ka tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību nav neatkarīgas. Tās tikai papildina citus efektīvus konvencijas un tās protokolu noteikumus. Tāpat Tiesa saistībā ar 47. panta pirmajā daļā noteiktajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību ir lēmusi, ka “[..] šo tiesību atzīšana izskatāmajās lietās paredz, kā izriet no Hartas 47. panta pirmās daļas, ka persona, kas uz tām atsaucas, balstās uz Savienības tiesībās garantētajām tiesībām vai brīvībām” (lieta *A.B. u.c., C-824/18, 88. punkts*). Atbildētājs apgalvoja, ka principā nav pamatojuma, kā arī ne valsts judikatūrā, ne Tiesas, ne ECT judikatūrā nav pamatojuma, kas mudinātu domāt, ka tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību piemīt tāds paaugstināts statuss, ka vispārējas nepilnības tiesiskās aizsardzības līdzekļos, kas pieejami pieprasītājā valstī, automātiski izraisītu nodošanas atteikumu.

9. Apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvoja, ka tiesas izveide saskaņā ar tiesību aktiem ir neapstrīdama tiesiskuma sastāvdaļa un to par tādu ir atzinusi Strasbūras tiesa un Tiesa. Viņuprāt, tiesu prakse pierāda, ka tiesiskums, *inter alia*, ir saistīts ar tiesnešu pienācīgas iecelšanas procedūru. Viņi atsaucās uz lietu *Ástráðsson/Islande* un lietu *L un P*, apgalvojot, ka apsvērumi par to, vai tiesa ir “tiesību aktos noteikta tiesa”, ir atsevišķs jautājums, kas nav jautājums par to, vai tiesa pēc izveides ir objektīva vai neatkarīga, un tāpēc uz to attiecas atšķirīgi apsvērumi.

10. Būtībā apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvoja, ka, pirms tiek izskatīti jebkādi jautājumi par neatkarību, ir jāizvērtē, vai tiesa ir izveidota likumīgi, citiem vārdiem sakot, pirmais solis ir jautājums par to, vai attiecīgā tiesa ir tiesību aktos noteikta tiesa. Pamatā tiek apgalvots, ka jautājums par to, vai tiesa, kurā apelācijas sūdzības iesniedzēji tiks iztiesāti, ir tiesību aktos noteikta tiesa, ir atsevišķa sūdzība, kas nav tā, kuru Tiesa izskatīja lietā *LM* un nesen apstiprināja lietā *L un P*. Ja tā neatbilst ECTK 6. panta kritērijiem un Hartas 47. pantam, tiesas pārbaude tiek izbeigta, jo nav nekā, ko vēl varētu pārbaudīt. Citiem vārdiem sakot, ja tiesa nav tiesību aktos noteikta tiesa, tad jautājums par neatkarību vai objektivitāti nerodas. Tādēļ tiek apgalvots, ka *High Court* nav jāņem vērā personiskā situācija, attiecīgā nodarījuma veids un faktiskā situācija, kādā izdots attiecīgais orderis, jo šādi jautājumi neietilpst sākotnējā jautājumā par izveidi.

11. Atbildētājs norādīja, ka atšķirība starp neatkarību un izveidi ir samākslota, jo gan tiesības uz lietas izskatīšanu tiesību aktos noteiktā tiesā un tiesības uz lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā tiesā ir vienu un to pašu tiesību dažādi aspekti saskaņā ar Hartas 47. pantu, un ka divu dažādu pārbažu piemērošana divām vienu un to pašu tiesību daļām būtu izdomāta. Līdz šim neviena tiesa šo atšķirību

neesot pamanījusi. Tiesības uz lietas izskatīšanu neatkarīgā tiesā un tiesības uz lietas izskatīšanu tiesību aktos noteiktā tiesā ir vienas un tās pašas pamattiesības daļas. Tā tas ir atzīts arī iepriekš. (*HG & Simpson*). Turklāt tika norādīts, ka Tiesa ir paskaidrojusi, ka prasības attiecībā uz tiesību aktos noteiktu tiesu mērķis “*ir garantēt tiesu varas neatkarību attiecībā pret izpildvaru*” (*FV* / Eiropas Savienības Padome, lieta T-639/16 P). Atbildētājs apgalvoja, ka diskusija par atšķirību starp neatkarību un izveidi lietā *Ástráðsson* ir jākontekstualizē. Lai gan Tiesa minētajā lietā nošķīra objektivitāti no neatkarības, paturot prātā, ka bija ierasts, ka tiesneša iecelšana Islandes apelācijas tiesā saskaņā ar valsts tiesību aktiem bija nelikumīga, ECT turpināja pārbaudīt, vai pārkāpums ietekmēja iesniedzēju. Atbildētājs norādīja, ka prasītājs šajā lietā var tikai sūdzēties par savu tiesību pārkāpumu saskaņā ar 6. pantu, jo viņš varētu pierādīt, ka ir noticis pārkāpums, ieceļot vienu no tiesnešiem, kas izskatīja viņa lietu. Citiem vārdiem sakot, viņš varētu pierādīt, ka pārkāpums ir ietekmējis viņa atsevišķo gadījumu. Atbildētājs atkārtoti norādīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji nav uzrādījuši pārliecinošus pierādījumus, kas liecinātu, ka kāds no tiesnešiem, kurš viņus, iespējams, tiesās, ir iecelts amatā saskaņā ar procedūru, kas ir pretrunā Polijas tiesību aktiem. Attiecīgi atbildētājs apgalvo, ka, lai gūtu labvēlīgu iznākumu, apelācijas sūdzības iesniedzējiem ir jāpierāda, ka tiesības uz izveidi krasi atšķiras no tiesībām uz lietas izskatīšanu neatkarīgā tiesā vai pat jebkurām citām tiesībām. Tiesu praksē nav nekā, kas šādu priekšlikumu varētu pamatot.

12. Tiesa, izskatot šo lietu, ir ņēmusi vērā Polijas juristes, *Dąbrowska* k-dzes, kura apelācijas sūdzības iesniedzēju vārdā iesniedza vairākus ziņojumus, iesniegtos pierādījumus Augstajā tiesā. Ir svarīgi atzīmēt, ka šajā posmā nav iespējams noteikt to tiesu sastāvu, kurās apelācijas sūdzības iesniedzēji tiks tiesāti, pamatojoties uz lietu sadales sistēmu pēc nejaušības principa. Tika skatīti arī vairāki *High Court* iesniegti dokumenti, tostarp Polijas Cilvēktiesību komisāra *A. Bodnar* sniegtais atzinumu par Jaunajiem tiesību aktiem, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) ziņojumi un Venēcijas komisijas 2019. gada 30. decembra ziņojums kopā ar Polijas Augstākās tiesas 2020. gada 23. janvāra rezolūciju. Tiesā tika arī ņemtas vērā *Dąbrowska* k-dzes norādītās domstarpības starp Polijas Augstāko tiesu un Polijas Konstitucionālo tiesu par jaunajiem tiesību aktiem.

13. Augstākās tiesas tiesnesis no izdevējiestādes pieprasīja papildu informāciju attiecībā uz *O*, ar ko tika apstiprināts, ka saskaņā ar jauno tiesību aktu 26. panta 3. punktu tiesas sastāva apstrīdēšanas priekšlikums netiek izskatīts, ja tā nolūks ir noteikt vai novērtēt tiesneša iecelšanas likumību vai viņa likumīgās tiesības veikt uzdevumus saistībā ar tiesu sistēmu.

Piezīmes

14. Tiesa ir pilnībā informēta, ka ir sistēmiskas nepilnības tiesiskuma jomā, kas iepriekš ir konstatētas lietā *Celmer* to dažādās variācijās un Tiesas judikatūrā tādās lietās kā lietā *LM* un nesenāk lietā *L* un *P*, un tagad tas ir vēl satraucošāk un rada

dziļākas bažas pēc jauno tiesību aktu ieviešanas. Polijas Augstākā tiesa savā 2020. gada 23. janvāra rezolūcijā ir norādījusi, ka tiesas sastāvs “nav izveidots pienācīgi”, ja tiesas sastāvā ir persona, kas vispārējās tiesas (un citu tiesu) tiesneša amatā iecelta pēc Valsts tiesu padomes pieteikuma, kas izveidota saskaņā ar 2017. gada 8. decembra likumu un dažiem citiem likumiem, ja kļūdainā iecelšana īpašos apstākļos izraisa neatkarības standartu pārkāpumu Polijas konstitūcijas, Hartas 47. panta un ECTK 6. panta 1. punkta izpratnē (skat. Rezolūciju Nr. 2). Ir grūti iedomāties smagāku valsts augstākās tiesas nosodījumu tiesnešu iecelšanas sistēmai. Tiesa uzskata, ka Polijas nostāja attiecībā uz tiesiskumu ir vēl satraucošāka un smagāka, nekā tā bija tad, kad Tiesa izskatīja lietu *LM*. Šī tiesa (*O'Donnell J.*) lietā *Celmer pret Minister for Justice and Equality* [2019], IESC 80, 85. punktā iepriekš ir norādījusi:

“Es gribētu piekrist tiesas tiesnesim, ka nevar un nevajadzētu abstraktā veidā izslēgt iespēju, ka sistēmiskas nepilnības konkrētā sistēmā pašas par sevi varētu būt pietiekams tiesību uz taisnīgu tiesu būtiskā satura pārkāpums, pieprasot izpildiestādei atteikt nodošanu. Tas varētu notikt, piemēram, ja sistēmiskā līmenī konstatētās nepilnības būtu tik tālejošas un plašas, ka tās nepārprotami un nenovēršami ietekmētu tiesu, kas iesniedz pieprasījumu, un jebkuru atsevišķu tiesvedību par konkrētu apsūdzību. Tomēr es piekrītu arī tiesas tiesnesim, ka no Tiesas sprieduma ir skaidrs, ka sistēmiskās izmaiņas Polijā, lai arī tās neapšaubāmi ir gan nopietnas, gan smagas, nevar uzskatīt par pietiekamām, lai šajā lietā sasniegtu šo punktu.”

15. Tagad šķiet, ka pastāv būtiskas problēmas saistībā ar Polijas tiesnešu iecelšanas procedūras likumību. Apelācijas sūdzības iesniedzējiem šajā gadījumā nav iespējams noteikt tiesnešus, kuri viņus tiesās, jo lietas tiek sadalītas pēc nejaušības principa. Pat ja viņi varētu noteikt tiesnešus un konstatēt, ka tiesneši nav iecelti likumīgi un tādējādi nav daļa no likumīgi izveidotas tiesas, ir skaidrs, ka nav iespējams apstrīdēt tās tiesas sastāva likumību, kurai pienākas viņus tiesāt, pamatojoties uz jauno tiesību aktu noteikumiem un jo īpaši to 26. panta 3. punktu. Tādēļ jārodas jautājumam par to, vai Polijas sistēmas sistēmiskās nepilnības ir tādas, ka tās pašas par sevi ir pietiekams tiesību uz taisnīgu tiesu būtiskā satura pārkāpums, kas prasa izpildiestādei, šajā gadījumā Īrijai, atteikt nodošanu. Atbilde uz šo jautājumu nav skaidra.

16. Tiesa ir informēta par turpmāku Tiesas lēmumu lietā *Eiropas Komisija/Polijas Republika, C-791/19, ES:C:2021:596*, kas attiecas uz tiesiskumu, tiesu varas neatkarību un disciplinārlietu pret tiesnešiem ietekmi. Šis lēmums tika pieņemts pēc tiesas sēdes Tiesā, un, lai gan tas šai tiesai nebija jāizskata, ir jāteic, ka tas palielina mūsu bažas par tiesiskumu Polijā un par sekām, kas rodas šādās tiesās tiesājamām personām.

Jautājumi

17. Šajos apstākļos Tiesa ierosina Eiropas Savienības Tiesas nolēmumu pieprasīt šādi:

[..][*omissis*: jautājumi tādā secībā, kā izklāstīts ievadā].

Pieprasījums lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izskatīt paātrinātā tiesvedībā

18. *Supreme Court* prasa Eiropas Savienības Tiesai izskatīt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar tās Reglamenta 105. pantu par paātrināto tiesvedību. *Supreme Court* uzskata, ka, ņemot vērā iepriekš minētos jautājumus, apelācijas sūdzības izvirza ar valsts un ES tiesībām saistītus pamatjautājumus un tādējādi atbilst paātrinātās tiesvedības piemērošanas jomai, un prasa, lai tie tiktu izskatīti steidzamības kārtā. Tas jo īpaši tiek pamatots ar šādiem aspektiem:

- a. lai gan apelācijas sūdzības iesniedzēji nav apcietinājumā, uz viņiem attiecas rīkojumi par drošības līdzekļa piemērošanu, kas ierobežo viņu brīvību;
- b. atbildes uz uzdotajiem jautājumiem būs izšķirošas, lai noteiktu, vai apelācijas sūdzības iesniedzēji tiks vai netiks nodoti – šajā sakarā varētu norādīt, ka Īrijas tiesas nevar pieņemt galīgo lēmumu par nodošanu, iekams nav sniegts prejudiciāls nolēmums;
- c. atbildes uz uzdotajiem jautājumiem var būt izšķirošas, lai noteiktu, vai tiks nodotas citas Polijas personas, kuru nodošanu pieprasījusi Polija saskaņā ar EAO;
- d. ja citas personas, kuru nodošanu Polija pieprasa saskaņā ar EAO, līdz prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai netiek nodotas Polijai, tas var izraisīt pamatlēmuma darbības *de facto* pārtraukšanu starp Īriju un Poliju attiecīgajā laikposmā;
- e. ņemot vērā to, ka Polijas izdoto EAO veido nedaudz mazāk nekā pusi no to EAO skaita, kurus katru gadu izdod valsts, tas būtiski ietekmētu pamatlēmuma darbību Īrijā;

Tādēļ *Supreme Court* uzskata, ka paātrinātās tiesvedības kritēriji ir izpildīti.

[*omissis*: apelācijas tiesas priekšsēdētāja, kurš ir *Supreme Court ex officio* loceklis, paraksts]